

Кафедра теорії музики
Кафедра інтерпретології та аналізу музики
Кафедра композиції та інструментування

СИЛАБУС
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН В ЗВО

(навчальна дисципліна)

Освітній рівень	Другий (магістерський) рівень	Курс	1
Ступінь освіти	Магістр	Семестр	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	3
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітня-програма	Музичне мистецтво	Лекції	16
Статус	обов'язкова	Практичні/семінарські	16
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	58
		Семестровий контроль	Екзамен: 2

Інформація про викладачів	
ПБ, посада	Александрова Оксана Олександрівна, доктор мистецтвознавства, професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/theory-of-music/Aleksandrova.pdf
e-mail	aleksoks71@gmail.com
ПБ, посада	Савченко Ганна Сергіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Savchenko.pdf
e-mail	1anna2@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки магістрів. Силабус визначає обсяг знань здобувачів, алгоритм вивчення дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань і умінь щодо викладання циклу музично-теоретичних, музично-історичних дисциплін і композиції («Сольфеджіо», «Гармонія», «Поліфонія», «Аналіз музичних творів», «Композиція», «Інструментознавство і теорія інструментування», «Практикум з інструментування», «Читання та аналіз симфонічних партитур», «Історія оркестрових стилів», «Сучасні техніки композиції», «Композитор та аудіовізуальні мистецтва») у закладах вищої (мистецької) освіти.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми, здобувачі освіти повинні **знати**:

- методичні засади викладання музично-теоретичних, музично-історичних дисциплін і композиції в ЗВО;
- структуру освітньо-професійних програм (І, освітньо-професійного рівня освіти) підготовки бакалаврів музичного мистецтва різних спеціалізацій (композиторів, музикознавців, виконавських спеціалізацій);
- навчальні плани підготовки бакалаврів з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю «025 Музичне мистецтво»;
- місце музично-теоретичних, музично-історичних дисциплін і композиції в структурно-логічній схемі освітніх компонентів ОПП; міждисциплінарні зв'язки;
- робочі програми названих навчальних дисциплін;
- навчально-методичну і наукову літературу з названих навчальних дисциплін;
- стандарти та інновації викладання музично-теоретичних, музично-історичних дисциплін і композиції в ЗВО;
- види занять, форми роботи на аудиторних заняттях і самостійної роботи з названих навчальних дисциплін.

Уміти:

- орієнтуватись в структурі освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів з галузі знань 02 «Культура і мистецтво»;
- орієнтуватись в навчальних планах підготовки бакалаврів з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальність «025 Музичне мистецтво»;
- складати робочі програми навчальних дисциплін;
- складати силабуси навчальних дисциплін;
- робити методичні розробки окремих тем навчальної дисципліни/занять різних видів і форм;
- проводити аудиторні заняття різних видів і форм для здобувачів І, освітньо-професійного рівня освіти ЗВО (з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю «025 Музичне мистецтво»);
- організовувати самостійну роботу здобувачів вищої освіти І, освітньо-професійного рівня;
- розробляти форми поточного і підсумкового контролю;
- володіти технологіями діджиталізації навчального процесу;
- проєктувати на методику викладання спеціальних дисциплін досягнення музично-теоретичної, музично-історичної науки.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальних (фахових) компетентностей:

СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

РН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

РН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

РН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образноемоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом.

РН 12. Володіти сучасними методами та засобами наукових досліджень у сфері музичного мистецтва, у тому числі, методами роботи з інформацією, методами аналізу даних.

Перелік тем

Змістовий модуль 1.

СОЛЬФЕДЖІО

Тема 1. Зміст та завдання курсу «Сольфеджіо» у ЗВО. Види і форми роботи на заняттях з сольфеджіо в ЗВО, методологічні засади викладання сольфеджіо. Аналіз навчально-методичної літератури з сольфеджіо. Алгоритм методичної розробки заняття з курсу «Сольфеджіо».

Тема 2. Курс «Сольфеджіо» в аспекті вивчення сучасних тенденцій розвитку музичного мистецтва. Роль комплексних музично-слухових навичок в курсі «Сольфеджіо»: методичні принципи та прийоми під час розвитку ладо-мелодичного (інтервального), ладо-гармонічного слуху, метро-ритмічного, темброво-фактурного, архітектонічного слуху.

Тема 3. Методики написання музичного диктанту (одно- та багатоголосного). Різноманітність підходів до розвитку музичної пам'яті. Методика творчих форм, транспонування, слухового жанрово-стильового аналізу музичних зразків.

Змістовий модуль 2

ГАРМОНІЯ

Тема 1. Зміст і структура навчальної дисципліни «Гармонія» в ЗВО. Теоретична і практична складові гармонії; методологічні підходи щодо її викладання. Місце курсу «Гармонії» в системі базових фахових дисциплін, міждисциплінарні зв'язки. Алгоритм методичної розробки заняття з курсу «Гармонія».

Тема 2. Методика гармонічного аналізу творів різної жанрово-стильової приналежності. Основні прийоми у роботі з гармонізаціями мелодії і басу. Гармонія як компонент музичного формотворення і драматургії твору.

Тема 3. Аналіз комплексу навчально-методичних матеріалів з курсу гармонії. Порівняння науково-теоретичних і практико-методичних підходів до висвітлення ключових тем курсу. Сучасні питання викладання «Гармонії»: інтерактивні засади, цифрові технології та специфіка їхнього використання у навчальному курсі.

Змістовий модуль 3

ПОЛІФОНІЯ

Тема 1. Зміст і структура навчального курсу «Поліфонія» в ЗВО. Планування теоретичного і практичного матеріалу з курсу «Поліфонія». Основні форми та засоби навчальної роботи. Алгоритм методичної розробки заняття з курсу «Поліфонія».

Тема 2. Комплекс навчально-методичних матеріалів з поліфонії; порівняльний аналіз підручників та навчальних посібників. Внесок українських музикознавців у розвиток теоретичних, історичних та практико-педагогічних аспектів вивчення курсу поліфонії. Значення харківської композиторсько-наукової школи для розвитку методичних засад поліфонії (С. С. Богатирьов, М. Д. Тіц, Т. С. Кравцов, Г. М. Цицалюк, Н.Л. Очеретовська та ін.).

Тема 3. Актуальні проблеми методики викладання поліфонії. Короткий історичний огляд

розвитку методики викладання поліфонії та сучасні вимоги до неї. Складні та дискусійні теми курсу. Основні критерії до складання екзаменаційних білетів та написання рефератів.

Змістовий модуль 4

АНАЛІЗ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

Тема 1. Зміст, мета та завдання курсу. Методологічні засади аналізу музичних творів. Методика підготовки та організації практичних/ індивідуальних/самостійних занять з АМТ. Зміст навчальних програм з АМТ для здобувачів закладів фахової вищої освіти. Методика поурочного, піврічного планування. Форми роботи на заняттях. Види завдань та форми контролю здобувачів освіти.

Тема 2. Методика роботи здобувачів освіти з навчально-методичними джерелами. Огляд навчально-методичної та наукової літератури з АМТ. Структурні, термінологічні відмінності у навчальних посібниках різних авторів.

Тема 3. Види аналізу музичних творів: цілісний, інтонаційний, структурний. Переваги функціонально-структурного методу аналізу: функція та структура. Жанр та стиль в музиці. Жанрово-стилістичні параметри в музичному творі. Методика аналізу вокальних та інструментальних творів. Типологія класико-романтичних музичних форм. Специфіка аналізу музичних форм XX – початку XXI століть.

Змістовий модуль 5

КОМПОЗИЦІЯ

Тема 1. Мета, завдання, структура і зміст навчальної дисципліни «Композиція» у ЗВО. Методичні засади викладання композиції у ЗВО. Традиційні і сучасні підходи до викладання композиції.

Тема 2. Мета, завдання, структура і зміст навчальних дисциплін «Інструментознавство і теорія інструментування», «Практикум з інструментування», «Читання і аналіз симфонічних партитур» у ЗВО. Методичні засади викладання, міждисциплінарні зв'язки, сучасна методична і наукова література.

Тема 3. Навчальні дисципліни «Історія оркестрових стилів», «Сучасні техніки композиції», «Композитор і аудіовізуальні мистецтва» в системі освітніх компонентів. Методичні засади викладання, міждисциплінарні зв'язки, сучасна методична і наукова література.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, практичні заняття та самостійна робота; есе, презентація.

Навчальні ресурси

Навчання проводиться за допомогою сервісів Google Meet (відеотелефонний зв'язок), платформи Zoom, Google Drive (сховище даних). Для забезпечення освітнього процесу додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання: національна та ECTS

90-100 балів. Національна шкала – відмінно. ECTS шкала – А.

82-89 балів. Національна шкала – добре. ECTS шкала – В.

75-81 бали. Національна шкала – добре. ECTS шкала – С.

64-74 балів. Національна шкала – задовільно. ECTS шкала – D.

60-63 бали. Національна шкала – задовільно. ECTS шкала – E.

35-59 балів. Національна шкала – незадовільно. ECTS шкала – FX.

1-34 бали. Національна шкала – незадовільно. ECTS шкала – F.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

90–100–А–відмінно. Здобувач бездоганно виконав основні завдання з практичної та самостійної роботи, що повною мірою відповідає програмним вимогам. Виявив бездоганне володіння науково-термінологічним апаратом теоретичного та виконавського музикознавства, переконливо продемонстрував навички аналізу музичних творів та наукових джерел, що представляють різні наукові галузі в структурі музикознавства. Здобувач оволодів навичками цілісного комплексного аналізу структури музичного твору та інтерпретації його змісту, виявив здібність до систематизації та самостійного наукового пошуку.

82–89–В–добре. Здобувач освіти добре виконав основні завдання із самостійної роботи, які відповідають програмним вимогам. Виявив у цілому добрі знання методології теоретичного музикознавства, аналізу музичних творів та наукових джерел. Здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання, самостійно виправляти допущені помилки, має впевнені знання з теоретичного матеріалу курсу, виявив здібність до наукового пошуку під керівництвом викладача.

74–81–С–добре. Здобувач виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, які достатньою мірою відповідає програмним вимогам. Виявив в цілому достатній рівень володіння методологією музикознавчого дослідження. Демонструє достатні навички аналізу музичних творів та методичних джерел. Має достатні знання з теоретичного матеріалу дисципліни, науковий пошук здійснює лише під керівництвом викладача.

64–73–D–задовільно. Здобувач освіти виконав (відповів) основні завдання із практичної та самостійної роботи, що частково відповідає програмним вимогам. Демонструє навички аналізу жанрово-стилістичних особливостей рекомендованих музичних творів, їх образно-змістовних і конструктивних властивостей на середньому рівні. Має невпевнені знання з музичного, теоретичного матеріалу дисципліни та не виявляє значних здібностей до наукового пошуку.

60–63–Е–задовільно. Здобувач освіти виконав деякі основні завдання з практичної та самостійної роботи, але продемонстрував недостатнє знання специфіки професійної діяльності в прикладному музикознавстві. Має труднощі із аналізом музичних творів та наукових джерел, що свідчить про недостатню професійну підготовку для виконання самостійного наукового дослідження.

35–59–FX–незадовільно (з можливістю повторного складання). Здобувач не виконав (не відповів) у повному обсязі основні завдання для самостійної роботи; не оволодів термінологією і методологією музикознавчого дослідження; має фрагментарні знання з музичного та історико-теоретичного матеріалу дисципліни; не засвоїв систему знань та необхідних практичних навичок музикознавчого аналізу класичних та модерних музичних творів, та не виявив інтересу до наукового пошуку.

1–34–F–незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни). Здобувач освіти не виконав основні завдання для самостійної роботи; не оволодів у повному обсязі музичним, історичним та теоретичним матеріалом дисципліни, методологією музикознавчого дослідження та не виявив інтересу до наукового пошуку.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>.

Рекомендовані джерела

СОЛЬФЕДЖІО

1. Аерова Ф.І.. Практичні поради з методики викладання сольфеджіо. Видання друге. Київ : Муз. Україна, 1974. 77 с.
2. Афоніна О. С. Сольфеджіо : навчальний посібник для студ. вищих навч. закладів. Вінниця: Нова Книга, 2013. 224 с.
3. Беліченко Н. Завдання з сольфеджіо та гармонії : Слуховий та гармонічний аналіз. Ладові диктанти. Мелодії для гармонізації. Вправи на фортепіано. Харків, 2016.
4. Борисенко М.Ю. Сольфеджіо на матеріалі творів композиторів Нововіденської школи. Навчальна програма спецкурсу для студентів виконавсько-музикознавчого факультету вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації зі спеціальності 6.020205 «Музичне мистецтво» / Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків: «С.А.М.», 2015. 28 с.
5. Борисенко М. Ю. Сучасні трансмісії музичного слуху в системі профільної освіти: уроки історії. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. статей ХДУМ ім. І. П. Котляревського / ред.-упор. Л.В. Русакова. Харків.: «С.А.М.», 2010. Вип. 30. С. 380–393.
3. Виноградов Г. Посібник з курсу сольфеджіо. Інтонанційні труднощі. Київ , 1977. 127 с.
4. Виноградов Г. Елементарна теорія музики та сольфеджіо. Київ, 1973. 363 с.
5. Дрімцов С. Музична теорія. Практичний курс для учнів музичних шкіл. Київ, 1925. 164 с.
6. Дудка Ф. Основи нотної графіки. Київ, 1977. 205 с.
7. Євпак Є. Хорові розспівки: навч. посіб. К., 1978. 51 с.
8. Кучеров В. Музичний диктант підвищеної складності. Київ, 1977. 34 с.
9. Лисько З. Музичний словник. Київ, 1994. 135 с.
10. Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів (музична школа – училище – консерваторія): збірник статей. Упоряд. В. Самохвалов. Київ : Муз. Україна, 1983. 98 с.
11. Огороднов Д. Музично-співоче виховання дітей у загальноосвітній школі. Київ, 1989.
12. Павлюченко С. Елементарна теорія музики. Київ, 1980. 211 с.
13. Павлюченко С. Етюди для співу. Київ, 1974. 85 с.
14. Павленко Т. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. Київ, 2020. 111 с.
15. Побережна Г.І. Щериця Т.В. Загальна теорія музики : підручник . Київ : Вища школа, 2004. 303 с.
16. Писаревський А. Сольфеджіо для музичних шкіл. Київ, 1967. 353 с.
17. Правдюк О. Ладові основи української народної музики. Друкарня видавництва АН УРСР, 1961. 196 с.
18. Смаглій Г., Маловик Л. Основи теорії музики. Харків : Факт. 2005. 384 с.
19. Сокол О. Теорія музичної артикуляції. Одеса : ОКФА, 1996. 206 с..
20. Столова Є. Музичний диктант. Посібник з курсу сольфеджіо. Київ, 1970. 138 с.
21. Тіц М. Про сучасні проблеми теорії музики / перед. В. Н. Золочевського. Київ : Муз. Україна, 1976 . 160 с.

22. Edlund, L. Modus Novus. Studies in reading atonal melodies. Stockholm: Nordiska Musikforlaget, 1964. 111 p.
23. Edlund, L. Modus Vetus: Sight-Singing and Ear-Training in Major / Minor Tonality. Stockholm: Wilhelm Hansen, 1974. 220 p.

ГАРМОНІЯ

1. Андросюк П.І. Гармонія в музичних прикладах: Посібник для музичних училищ та консерваторій. Київ : Мистецтво, 1963. 194 с.
2. Барабашов В.А. Практичний курс гармонії. Київ : Музична Україна, 1967. 269 с.
3. Беліченко Н. Завдання з сольфеджіо та гармонії: слуховий та гармонічний аналіз. Ладові диктанти. Мелодії гармонізації. Вправи на фортепіано. Харків, 2016. 400 с.
4. Бондаренко Т. Розвиток творчих навичок на уроці гармонії. Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів (музична школа – училище – консерваторія): зб. статей. Упоряд. В. Самохвалов. Київ, 1983. С.57-68.
5. Дубінін І. Гармонія : у двох частинах. Київ : Музична Україна, 1981. Частина перша. 136 с.
6. Дубінін І. Гармонія : у двох частинах. Київ : Музична Україна, 1982. Частина друга. 138 с.
7. Калашник П., Булгаков Л. Музичні диктанти. Мелодії для гармонізації. Київ , 1982. 95 с.
8. Кравцов Т.С. Гармонія в системі інтонаційних зв'язків. Київ : Муз. Україна, 1984. 160 с.
9. Кулевська З. Н. Хрестоматія з гармонічного аналізу. Київ, 1972. 336 с.
10. Лемішко М. Гармонія. Ч.І. Діатоніка. Вінниця: Нова книга. 2010. 224 с.
11. Лемішко М. М., Завісько Н.З. Гармонія. Частина 2. Хроматика. Вінниця: Нова книга, 2016. 245 с.
12. Мілка Є., Шевченко М. Гармонічне сольфеджіо. Київ, 1978. 97 с.
13. Шип С. В. Музична форма від звуку до стилю. Київ : Заповіт, 1998. 368 с.
14. Скорик М. Структура і виражальна природа акордики в музиці ХХ століття. Київ, 1983. 160 с.
15. Universität Bern. Institut für Musikwissenschaft. Über uns. Was ist Musikwissenschaft? URL: https://www.musik.unibe.ch/ueber_uns/was_ist_musikwissenschaft/index_ger.htm.

ПОЛІФОНІЯ

1. Беліченко Н. Завдання з поліфонії : Строгий стиль. Вільний стиль (фуга) : Практичний посібник для студентів ВНЗ культури і мистецтв. Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків : ТОВ «С. А. М.», 2015. 80 с.
2. Беліченко Н. Логіка і поетика української народної поліфонії у розвідках композитора Т. С. Кравцова. *Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях*. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2018. С. 8-10.
3. Беліченко Н. Практичні рекомендації до написання простої чотириголосної фуги.. Харків : Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського; ТОВ «С.А.М.», 2015. 19 с.
4. Борисенко М.Ю. Гетерофонні принципи ранніх форм багатоголосся в усній та письмовій музичних традиціях : Методичний посібник з курсу «Поліфонія» для студентів вищих навч. муз. закладів / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків: «С.А.М.» ХНУМ, 2015. 56 с.
5. Кравцов Т. Прихована імітаційна поліфонія в українських народних піснях. *Народна творчість та етнографія*. 1962. № 3. С. 54–63.
6. Кравцов Т. С. Пролегомени до учбового курсу поліфонії. Педагогічні роздуми. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. праць. Харків : ХДУМ ім. І.П. Котляревського, 2004. Вип.13. С. 6–14.
7. Лисяна О. До класифікації видів поліфонії. Київ: Музика, 1978. № 4. С. 6–7.

8. Очеретовська Н., Цицалюк Г. Поліфонія: навчальний посібник для студентів вищих спеціальних музичних навчальних закладів III-IV рівня акредитації. Харків : Водний спектр «Джі-Ем-Пі», 2017. 164 с.
9. Пясковський І. Б. Поліфонія: навч. посібник. Київ: ДМЦНЗКіМУ, 2003. 242 с.
10. Пясковський І. Б. Поліфонія в українській музиці: навч. посібник. До 100-річчя Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2012. 272 с.
11. Пясковський І. Б. Проблемні методи навчання в курсі поліфонії. *Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів*. Київ, 1983.
12. Решетніков Л. Б. Про гетерофонний і хоральний склади (до постановки питання). Проблемы взаимодействия музыкальной науки и учебного процесса. Харків: Харьковский институт искусств им. И. П. Котляревского, 1995. Вип. 2. С. 42–45.
13. Ровенко О. Провідний голос у поліфонічній фактурі. *Українське музикознавство*. Київ, 1974. Вип. 9. С. 178–196.
14. Ровенко О. Стретна імітація. Київ : Муз. Україна, 1976. 88 с.
15. Супрун-Яремко Н. О. Поліфонія : посіб. для студ. вищих навч. муз. закладів. Вінниця: Нова Книга, 2014. 512 с.
16. Цицалюк Г. Поліфонія в прикладах (з творів українських радянських композиторів) : Хрестоматія. Київ, 1989. 173 с.
17. Trythall H. G. Sixteenth century counterpoint. WCB Brown & Benchmark, 1994. 257 p.
18. Searle H. Twentieth century counterpoint: a guide for students. London : Ernest Benn, 1955. IX, 158 p.

АНАЛІЗ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

1. Горюхіна Н.О. Вчення про музичну форму. Підручник для музичних вищих навчальних закладів. Київ, 1990 (електронна версія). 260 с.
2. Горюхіна Н. Еволюція періоду. Київ : Муз. Україна, 1975. 95 с.
3. Горюхіна Н. О. Композиція музичного твору. *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського*. Вип. 7. Київ, 2000. С. 16–31.
4. Горюхіна Н. Наукові основи теоретичного музикознавства. Питання методології теоретичного музикознавства. Київ : Муз. Україна, 1982. С. 3–9.
5. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів, 2000. 286 с.
6. Котляревський І. А. Парадигматичні аспекти розвитку понятійного апарату музикознавства. *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського*. Вип. 7. Київ, 2000. С. 31–32.
7. Коханик І. До проблеми музичного стилю в сучасному теоретичному музикознавстві. *Теоретичні та практичні питання культурології: українське музикознавство на зламі століть*. Вип. 9. Мелітополь, 2002. С. 70–82.
8. Коханик І. Методологічні та теоретичні проблеми стильового аналізу сучасної музики. *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського*. Вип. 29. Київ, 2003. С. 181–189.
9. Коханик І. Музичний твір : взаємодія стабільного і мобільного в аспекті стилю. *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. Музичний твір : проблема розуміння*. Вип. 20. Київ, 2002. С. 44–51.
10. Коханик І. Про деякі тенденції стильового розвитку української музики рубежу ХХ – ХХІ ст. *Київське музикознавство*. Вип. 13. Київ, 2004. С. 30–37.
11. Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів (музична школа – училище – консерваторія): збірник статей. Упоряд. В. Самохвалов. Київ: Муз. Україна, 1983. 98 с.
12. Москаленко В. Г. Музичний твір як текст. *Київське музикознавство*. Вип. 7. Київ, 2001. С. 3–10.
13. Москаленко В. Музичний аналіз як універсалія. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Вип. 51. Київ, 2005. С. 9–14.

КОМПОЗИЦІЯ

1. Валентин Сильвестров. Дочекатися музики. Лекції – бесіди. За матеріалами зустрічей, організованих Сергієм Пілютиковим. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011. 376 с.
2. Кияновська Л. Сад пісень Івана Карабиця. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. 288 с.
3. Клебанов Д. Л. Лекції з інструментування. Загальне редагування Турнєєв С.П. Навчальний посібник. Харків: Вид-во «Естет Принт», 2019. 80 с
4. Коновалова І. Ю. Феномен композитора в європейській музичній культурі ХХ століття: особистісні і діяльнісні аспекти: дис. ...д-ра мистецтвознавства: 26.00.01 / Харківська державна академія культури, 2019. 630 с.
5. Кордовська П. А. Музичний текст доби поставангарду як індивідуальний проєкт (на матеріалі творчості Сальваторе Шарріно): дис. ... канд. мист.: 17.00.03 / Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, 2022. 244 с.
6. Коробецька С. Ю. Оркестровий стиль: теорія, історія, сучасність: Монографія. Київ: Видавництво НІТУ ім. М. Драгоманова. Київ, 2011. 332 с.
7. Майденберг-Тодорова К. І. Алеаторно-сонористична композиція як інтерпретаційний феномен у контексті сучасної музичної поетики : автореф дис ... канд. мистецтвознав.: 17.00.03. Одеса, 2014. 18 с.
8. Лінії. Перехрестя. Акценти. Композитор Леонід Грабовський. Бесіди, статті, матеріали. Укладач Олександр Щетинський. Харків, 2017. 780 с.
9. Малий Д.М. Специфіка композиторського мислення у музиці останньої треті ХХ – початку ХХІ століть: автореф. дис. ... канд. мист.: 17.00.03. Харків, 2018. 21 с.
10. Ракочі В. Оркестр у музичному просторі Європи ХVІІ-ХХІ століть. Витоки. Трансформації. Концепції : монографія. Київ: КМAM ім. Р. М. Глієра, 2020. 352 с.
11. Савченко Г. С. Сенси та коди в інструментальних творах О. Щетинського. *Modern Ukrainian musicology: from musical artifacts to humanistic universals : Collective monograph*. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2021. Р. 231-251.
12. Тукова І. Г. Звукопошукова тенденція у композиторській практиці другої половини ХХ — початку ХХІ століття. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2019. № 3 (44). С. 56–69.
13. Adler S. The study of orchestration. 3rd ed. New York: Norton, 2002. 839 p.
14. Casella A., Mortari W. The Technique of Contemporary Orchestration. Eng. Translation with contemporary Applications by T. V. Franchillo. Milan: Ricordi, 2004. 278 p.
15. Forsyth C. Orchestration. 2d ed. – New York: Dover, 1982. 519 p.
16. Hindemith P. The Craft of Musical Composition: Book 1 - Theoretical Part, translated by Arthur Mendel. London: Schott & Co; New York : Associated Music Publishers, 1942. 160 p.
17. Hindemith P. The Craft of Musical Composition: Book 2 - Exercises in Two-Part Writing, translated by Otto Ortmann. London: Schott & Co; New York : Associated Music Publishers, 1941. 174 p.
18. Messiaen O. The Technique of my Musical Language. Paris : Alphonse Leduc. 1956. 137 p.
19. Piston W. Orchestration. – London: Victor Gollancz LTD. 1969. 477 p.
20. Schoenberg A. Fundamentals of Musical Composition. London, Boston : Faber and Faber, 1967. 224 p.